

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

XVII. De perseuerantia, quam in virtutis via studio habere oportet, & quid ad eam comparanda[m] nobis auxilio futuru[m] sit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

Psalm. 41. 8.

videntius perspiciat quid sibi desit: mani ut
maius ad bonitatem & maiestatem Dei co-
gnoscendam lumen habet, ita & profun-
diorum propriae miseriae ac nihili cog-
nitionem; eo quod *abyssus abyssum inuocat*,
abyssus inquam cognitionis bonitatis ac
magnitudinis Dei, miseriae nostrae abyssi
fumi & profunditatis detegit & ostendit, si-
mul etiam infinitos imperfectionum no-
strarum pulueres & atomos, nec non quae
multum nobis adhuc desit quoad perfe-
ctionem pertingamus, videre nos facit.
Nouitius & nuper incipiens tyro, interdum
se iam virtutem habere existimat; quia non
videt quae multa sibi adhuc desint. Ut enim
quis artis pictoriae imperitus tabulam
quamdam videns, eam optime pictam censet,
& nullum in ea defectum notat, quam si
deinde bonus pictor attente consideret,
multos in eadem errores & defectus obser-
uat: sic plane hic se res habet; quia enim
proprie cognitionis arte non calles, ideo
imperfectiones, quae animam tuam imagi-
nem commaculant, videre non vales: alius
vero quia artis huius peritissimus est, sta-
tim eas perspicit. Magna porro haec om-
nia famem in nobis & desiderium excita-
re debent ea obtinendi quae nobis adhuc
desunt, maioreque ad ea cura & conatu con-
nitendi. Vnde B. Hieron. exponens haec,
Beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam eos hic
vocari ait beatos, qui quamuis iustissimi
sint, nunquam tamen iustitia sua saturantur,
nec sibi sufficere credunt ea quae habent,
sed ad maiorem virtutem & perfectionem
semper ceu famelici ac sitibundi anhe-
lant, uti anhelabat Propheta ille, qui di-
cebat, & a Deo precabatur, *Amplius laua-
me ab iniquitate mea & a peccato meo munda-
me* quasi dicat, non sufficit mihi quod
a peccatis meis mundus sum, quod deal-
batus; sed velim insuper ut niuis instar, &
etiam supra niuem, me dealbes. *Asperges,
inquit, me Domine hyssopo, & mundabor, la-
uabis me, & super niuem dealabor*; non mo-
do superficialiter & exterius me ablue,
sed etiam interius in anima & perlaua. Sic
etiam nos precari, & ad Deum clamare
oportet dicentes: Maiorem mihi Domine

Moth. 5. 6.
Hieron.

Psalm. 50. 4.

humilitatem, patientiam patientiorem,
caritatem ardentiorum, plus mortifica-
tionis, in differendae & resignationis con-
cede, & amplius laua me.

CAPVT. XVII.

*De perseverantia, quam in virtutis
studio habere nos oportet; & quid
adeam comparandam nobis
auxilio futurum
sit.*

Nemo coronatur, nisi qui legitime certa
uerit, ait Apostolus: quae verba S. Au-
gust. exponens, non esse aliud ait legitime
certare, quam cum perseverantia ad finem
usque decertare, & eum qui hoc fecerit, co-
ronam ac lauream promereri; adfertque
communem illam sententiam, quae etiam
S. Hieronymi, & pene omnium sanctorum
est, Iter virtutis & perfectionis coepisse mul-
torum est, ad culmen peruenisse, & in eo ad
finem usque perseverasse, paucorum. Sic vi-
demus filios Israel magna manu & nu-
mero, sexcenta inquam, teste sacra scriptu-
ra bellatorum millia, non annumeratis
mulieribus & pueris, egressos esse Aegyptum;
& tamen de tam numeroso exercitu duos
tantum terram promissionis ingressos. Non
est igitur magnum, inquit, Augustinus in-
choare quod bonum est; consummare, hoc so-
lum perfectum est. Nam ut ait S. Ephrem,
quemadmodum qui domum aedificat, vix
vllam in fundamento ponendo difficul-
tatem experitur, sed magnam in ea consum-
manda; & quo altius ipsa assurgit, eo &
maior eius est labor, & grauior impensa:
ita spiritualis aedificij fundamenta pone-
re, & incipere, nullam omnino difficul-
tatem includit; sed omnia in perficiendo
labor & difficultas sita sunt. Vnde parum
nobis profuerit bene inchoasse, si bene
non perficiamus: Nam, ut ait S. Hieronymus,
non quaruntur in Christianis initia, sed finis.
*Paulus male coepit, sed bene finiuit; Iuda
laudantur exordia, sed finis prodicione dam-
natur. Quid huic profuit, fuisse Christi &
discipulum & Apostolum? Quid, fecisse*
mira-

2. Tim. 2. 1.

Serm. 3. ad
frat.
in Eremo.lib. 1. con-
tra Iu-
d. & Epist.
ad Luc. 11. 3.Num. 1. 46
& c. 14. 36.

Supra.

Exhortat. ad
pietatem.Epist. ad Ro-
m. 13. 10.

miracula? Ita quid tibi proderit bene incipisse, si male consummes? neque enim iis qui incipiunt, sed qui perseverant promittitur præmiū & corona: & qui perseveraverit usque in finem, hic saluus erit. Unde etiā in summitate scalæ nō autem in eius principio vel medio incubantem Dominum vidit Iacob, ut hinc disceremus, ait Hieronymus, satis non esse bene incipere & bene pergere, si nō perseveremus, & bene consummemus. Et S. Bernardus ait: *Quid prodest Christum sequi, si non contingat consequi?* Ideo Paulus aiebat, sic currite ut comprehendatis. Ibi tu Christiane fige tui cursus profectusque metam, ubi Christus posuit suam. Factus est, inquit, obediens usque ad mortē. *Quantūlibet ergo cucurreris si usque ad mortē nō peruenieris, bravium non prehēdes.*

Idipsum & Christus in Evangelio singulari quadam ratione nos commonet: Nemo, ait, mittens manum suam ad aratrum, & respiciens retro, aptus est regno Dei, & alio in loco, Memores, inquit, estote vxoris Loth. Quid aut vxori Loth factum? Eduxerat illā & liberarat de Sodomis Deus; sed cū iam in medio viæ esset, respectavit, & eo ipso in loco in statuā salis cōuersa mansit. Quid hoc sibi vult? dicit id tibi Augustinus: Sal, inquit, quia omnia sapida reddit & conseruat, ideo monet nos Dominus, ut vxoris Loth memores essemus, ut, dum perpendimus & recolimus, quid huic acciderit, per salem hunc conseruemur, & illius exemplo sapienter, in bono itinere quod cœpimus perseveremus, & retro nō respiciamus, ne & ipse in statuā salis conuertamur; quorum postea exemplo & alij sapiāt, cōseruentorque, & nostra visā ruina perseverent. Quam multos hodie videre est, qui nobis non nisi ceu quædam statuæ sunt salis, ut scilicet, illorum aspectu affricuque integri conseruemur! Alieno itaque malo & impensa sapiamus, & nihil agamus. quo & nostra post alij sapiant & prudentiam addiscant.

Addunt S. Augustinus & Hieronymus, bene quidem ordiri, sed male finire, esse ceu monstrum quoddam formare: nam opera illa & actiones, quæ à bono quidē

& ratione incipiunt, sed in malū & meram autem perseverantiam sensualitatem desinunt, quasi meras esse chimeras & monstra. Cum enim sic agitur, humano capiti cervicem pistor equinam Horat. in arjungit; quod sane monstruosum est: Sic recte inchoare, & male finire. Atque hoc est quod retrospectibus Galatis exprobrat fugillādo Apostolus: *Sic stulti, inquit, estis, ut cum spiritu cœperitis, nunc carne consummemini. O insensati Galata, quis vos fascinavit non obedire Evangelio?*

Ut autem perseverare, & hanc perseverandi gratiam à Deo obtinere possimus, necesse cum primis nos est solidum virtutum ac mortificationis fundamentū ante iacere: nā quia quis bene fundatus non est, hinc deficiat ac labitur. Ut poma verminosa cito ex arbore decidunt, nec ad maturitatem debitam perueniunt, bona vero & integra in arbore tam diu permanent, donec plene maturescant: ita, si virtutes solidas in animo non habeas, si cor tuum vanum sit, si quidam præsumptionis, superbix, & impatientix, vel alterius cuiusdam affectus inordinati vermiculus intorsum habitet, ille te sensim exedet, succum tuum interiorem depascetur, omnem item virtutis substantiam & robur destruet, denique periculo præsentis te exponet, ne tandem desciscas, & non perseveres. Optimum est ergo divina gratia stabilire cor, ipsumque veris solidisq; virtutibus corroborare, ait Apostolus.

Quomodo autem ita in virtutibus solidari firmarique possimus, ut in iisdem permaneamus & perseveremus, egregie docet Albertus Magnus. Dicit quippe verū Dei servū tam in virtute fundatū esse debere, & taliter eam in corde eius radicātā ut semper in illius manibus sit, & liberū illam cū lubuerit exercere; nullo vero modo in hoc dependeat ab iis, quæ alij aut facere aut dicere possint. Sunt enim nonnulli, qui tam diu humiles & pacifici esse videntur, quam diu nullæ superbiēdi indignandiq; occasiones illis occurrunt, & omnia ad votū & mētem fluunt: at vbi se occasio tamen minima obtulerit, statim pacē illam amittunt, & quid sint, ad oculū

Eneid. de
verū perse-
verantē vir-
tutib. c. 13.

ostendunt. ac tum, inquit Albertus, illa patris & humilitatis virtus, non in ipsis sed in aliis habitat. *estque* hæc aliorum virtus, non tua, quia, cum ipsis lubuerit, eam tibi & auferre & dare queunt. Hoc scilicet est, aliena virtute bonum esse. Vti & mundani homines vulgo dicere solent cum ab alio laudantur: Excuset me, dicunt, D. V. tua, non mea, virtute sum talis. Et vere sic loquuntur. Non debes proinde aliena virtute bonus & sanctus esse, sed ea quæ tibi propria & in te sit, quæq; ab aliis nequaquam dependeat. Quocirca tales non incongrue paludibus quibusdam, in quibus aqua stat, non fluit, assimilantur: nam hæc, si aquam non tangas, minime fatent; at si camarinam moueas, nemo non ad putrescentiam nares occludit: Sic & hi, quamdiu non tanguntur, sed suo modo & ad beneplacitum propriū viuere sinuntur, limpida videntur aqua; at vel modice eos mollitia atque incita, mox quam sint terram mephitim exhalanturi, videbis. *Tange scilicet montes & sumigabunt.*

7 sal. 143. 1.

CAPVT. XVIII.

Aliud in virtute proficiendi medium suggeritur, ipse videlicet exhortationes & colloquia spiritalia, & quomodo ex iis fru-

Etum elicitori sumus.

INter alia media, quæ Religio omnis, ac Societas Iesu quam maxime, ad suos, vt in virtute & perfectione progressum semper faciant, concitandos & animandos habet, non postremum sunt conferentia, colloquia, & exhortationes spiritalia, quæ tam in ea ordinariæ sunt & frequentes, vt singulari quadam ad eadem habendas audiendasve regula obligati simus. Vnde aliqua hic afferemus, quæ tum nobis ad maiorem ex his fructū colligendum, tum etiam omnibus aliis,

quo è concionibus, quas audiunt, vtilitatem & fructum aliquem hauriant, vsui esse queant. Ante omnia multum quo ad hoc nos iuuabit, si non ex consuetudine, & pro forma (vt dicunt) ad eas nos conferamus, sed cum vero fructus in de alicuius colligendi desiderio. Hic iuuabit, si consideremus, quanto se veteres illi in eremo Patres ad Collationes & conferentias illas spirituales quas inter se aliquando agebant, cum ad eas vocarentur, affectu & desiderio conferrent; & quem deinde ex iis fructum ac comæatum spirituales ad domunculas suas priuatas referrent. Si tali cum affectu & fame nos ad illas conferremus, in non mediocre illæ sane nobis commodum cederent: nam dum quis magno cum appetitu, & fame ad mensam accedit, tum illi demum cibum quem sumit, in vtilitatem sanitatemque cedere videtur. Quemadmodum, vt bene notat Chrysostomus, eum recte valere & sano esse corpore censet, qui bonum appetitū habet, & lapide auideque cibum capit; ita animam bene dispositam esse ac recte valere liquido colligas ex eo, quod quis magna verbi Dei audiendi cupiditate & fame teneatur: si autem ad illud non anhelat nec ipsum tibi sapiat, certissimum id tibi argumentum esto, non recte te valere, cum cibi huius spiritualis adeo non appetitus te attrahat, vt etiam super eodem nauses.

Et esto, alia ex hoc vtilitas non sequeretur, saltem ideo ad has conferentias magna cum consolatione, gustu, & appetitu nobis eundū esset, vt aliquid de Deo narrari & afferri audiremus. Solet quippe homo natura sua libenter audire, si quis sibi loquatur ac narret de eo, quæ insigni amore persequitur; vti pater, dū de filio quod quis loquitur, gaudere naturaliter solet. Itaq; si Deū ames, volupe tibi erit de Deo vel loquentē audire. Vnde & Redemptor noster Iesus ait, *Qui ex Deo est, verba Dei audit, è contra de eo, cui tædio est & grane, verba Dei audire, statim subiungit, Propterea vos non auditis, quia ex Deo non estis.*

Hom. 4. l. 32. in Genes.

2. E. G.

Ioan. 8. 47.

Secun-